

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Zajęcia z nauk społecznych lub humanistycznych – Współczesne nurty społeczne
Prowadzący	Dr Mateusz Tutak
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Specjalistyczne Studia Teologiczne
Poziom studiów	studia drugiego stopnia (magisterskie)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne / hybrydowe
Moduł specjalnościowy	Teologia praktyczna
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	2
Semestr	4
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	Do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	STL_W07; STL_W09; STL_U05; STL_U09; STL_K02; STL_K05
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	Wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	- ukończone studia magisterskie z teologii; - podstawowa znajomość teologii pastoralnej, nauczania społecznego Kościoła, elementów socjologii religii - umiejętność analizy tekstów naukowych i dokumentów Kościoła
Opis i cele przedmiotu	Przedmiot ma charakter interdyscyplinarnego wykładu problemowego, którego celem jest analiza współczesnych nurtów społecznych wpływających na religijność, duchowość i funkcjonowanie Kościoła, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu polskiego. Zajęcia ukazują teologię – zwłaszcza pastoralną – jako narzędzie interpretacji przemian cywilizacyjnych, a nie jedynie ich normatywnego oceniania. Student:

	- rozumie kluczowe procesy społeczne kształtujące współczesną religijność - integruje refleksję teologiczną z analizą socjologiczną i kulturową - potrafi interpretować dane empiryczne dotyczące religijności w Polsce i na świecie - rozwija kompetencje dialogu światopoglądowego i kulturowego - przygotowuje się do twórczego działania pastoralnego w warunkach zmiany społecznej
--	---

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Teologia wobec współczesności – znaki czasu i interdyscyplinarność	2
2. Społeczeństwo późnej nowoczesności: zmiana, niepewność, przyspieszenie	2
3. VUCA i BANI jako kategorie opisu rzeczywistości społecznej i religijnej	2
4. Sekularyzacja, pluralizm i transformacja religijności	4
5. Indywidualizacja, prywatyzacja religii i nowe formy duchowości	2
6. Religia, kultura i przestrzeń publiczna	2
7. Kościół jako podmiot kulturotwórczy – perspektywa historyczna i współczesna	4
8. Polska religijność po 1989 roku – zmiana generacyjna i instytucjonalna	2
9. Ekonomiczna teoria religii i logika rynków religijnych	4
10. Współpraca Kościoła z podmiotami edukacyjnymi, społecznymi i charytatywnymi	2
11. Interdyscyplinarność w badaniach i praktyce pastoralnej	2
12. Teologia w perspektywie uczenia się przez całe życie	2
Łącznie godzin:	

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie <i>czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt</i>) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: <i>kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...</i>)
STL_W07	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza z naukami humanistycznymi i społecznymi	wyjaśnia powiązania teologii z naukami humanistycznymi i społecznymi w analizie współczesnych zjawisk religijnych (1–6, 11)	egzamin pisemny (pytania problemowe)
STL_W09	rozumie kulturotwórczą rolę Kościoła i teologii, zarówno w aspekcie historycznym, jak i społecznym	analizuje kulturotwórczą rolę Kościoła i teologii w perspektywie historycznej oraz we współczesnych uwarunkowaniach społecznych (6–8, 12)	egzamin pisemny (pytania problemowe)
STL_U05	posiada umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin, zwłaszcza w zakresie nauk humanistycznych i społecznych	integruje wiedzę teologiczną, socjologiczną i kulturoznawczą w interpretacji procesów społecznych i religijnych (2–9, 11)	raport analityczny (interpretacja danych/raportów)
STL_U09	potrafi nawiązywać współpracę z różnymi podmiotami działalności edukacyjno-wychowawczej, kulturalnej, społecznej i charytatywnej	planuje i opisuje formy współpracy Kościoła z instytucjami edukacyjnymi, wychowawczymi, kulturalnymi, społecznymi i charytatywnymi (8–10)	projekt koncepcyjny współpracy (opis + uzasadnienie)
STL_K02	rozumie potrzebę intelektualnego oraz religijno-duchowego formowania się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces kształcenia innych osób oraz potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać	ocenia potrzebę stałego rozwoju intelektualnego i religijno-duchowego oraz projektuje działania formacyjne dla siebie i innych w perspektywie interdyscyplinarnej (11–12)	refleksja pisemna + ocena aktywności

	wiedzę i umiejętności, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny		
STL_K05	ma świadomość złożoności rzeczywistości i rozumie potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywanych problemów	rozpoznaje złożoność współczesnej rzeczywistości społecznej oraz uzasadnia potrzebę interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów (1–12)	ocena udziału w dyskusjach + refleksja pisemna

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

	wykład problemowy
	analiza danych empirycznych
	analiza tekstów teologicznych i socjologicznych
	dyskusja moderowana
	studium przypadku

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30h
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	8	15h
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	7	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

- egzamin pisemny – 40%

- projekt/esej indywidualny – 40%

- aktywność merytoryczna – 20%

Dopuszczalne maks. 2 nieobecności (do odrobienia w formie pisemnej).

Literatura obowiązkowa

	M. Grabowska, Bóg a sprawa polska
	Janusz Mariański, <i>Religia w społeczeństwie ponowoczesnym</i>
	Thomas Luckmann, <i>Niewidzialna religia</i>
	Peter L. Berger, <i>Święty baldachim</i>
	Zygmunt Bauman, <i>Płynna nowoczesność</i>

Literatura uzupełniająca

	CBOS, Religijność Polaków
	ISKK, <i>Annuario Statisticum Ecclesiae in Polonia</i>
	Pew Research Center, <i>Global Religious Landscape</i>

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)